

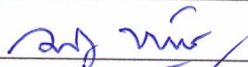
โรงพยาบาลหนองคาย

วิธีปฏิบัติ

เลขที่ NK-HP-PW-๐๐๓

เรื่อง แนวทางปฏิบัติภายใต้หลักพระธรรมวินัย
เรื่อง การขอขมาและขอโทษกรรม

เอกสารควบคุม

	ชื่อ-สกุล	ลายมือชื่อ	วัน เดือน ปี
จัดเตรียมโดย	น.ส. จิรพันธุ์ เจริญ		๗ พ.ค. ๖๗
ทบทวนโดย	นาง ฤดี ทิพย์สุทธิ์		๑๐ พ.ค. ๖๗
อนุมัติโดย	นพ.สมศักดิ์ ประภูณาวัตร		๒๓ พ.ค. ๒๕๖๗

โรงพยาบาลหนองคาย	ฉบับที่ A	หน้า ๓/๖
ระเบียบปฏิบัติเลขที่ NK-HP-PW-๐๐๓	วันที่บังคับใช้	๒๓ พ.ค. ๒๕๖๗
เรื่อง แนวปฏิบัติภายใต้หลักพระธรรมวินัย เรื่อง การขอขมาและการขอโทษกรรม		

๑. วัตถุประสงค์

เป็นแนวทางการปฏิบัติงานของบุคลากรในโรงพยาบาลหนองคาย ในการขอขมาและเป็นผู้ในการทำ และขอโทษกรรมได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม

๒. นโยบาย

พระสงฆ์อาพาธทุกรายที่เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล ได้รับการขอขมาและขอโทษกรรมตามแนวทาง ปฏิบัติภายใต้หลักพระธรรมวินัย

๓. ขอบเขต

สำหรับบุคลากรที่ให้การดูแลพระสงฆ์อาพาธในโรงพยาบาลหนองคาย

๔. คำจำกัดความ

ขอขมา หมายถึง ขอให้คนอื่นยกโทษให้ เป็นข้อปฏิบัติอย่างหนึ่งในศาสนา คือ เมื่อตนทำล่วงเกินแก่ ผู้อื่นแล้วเมื่อรู้สึกตัวก็ควรจะขอให้ผู้ที่ตนล่วงเกินยกโทษให้ การขอขมา เดิมหมายถึง การขอให้ ยกโทษหรือเลิกความผิดที่เคยล่วงเกินแล้วต่อกันไป ไม่ถือสาหาความกันอีกทั้งฝ่ายที่ขอขมาและ ฝ่ายที่ถูกขมา ความหมายอาจแตกต่างจากคำว่า "ขอโทษ" ที่มักใช้กันอยู่ทั่วไปสำหรับผู้ที่ทำผิด ฝ่ายเดียว การขอขมามักทำกันทั้งสองฝ่าย ทั้งฝ่ายที่ทำผิดและฝ่ายที่ไม่ได้ทำผิด ทั้งที่เป็นผู้น้อย และที่เป็นผู้ใหญ่ เมื่อทำเช่นนี้แล้วกรรมที่ตนล่วงเกินเขานั้นก็จะกลายเป็นอโหสิกรรม ไม่ตามไป ให้ผลอีก

อโหสิกรรม มาจาก อโหสิ เป็นคำภาษาบาลีแปลว่า ได้มีแล้ว หมายความว่า ได้ให้ผลเสร็จสิ้นแล้ว และ คำว่า กรรม ซึ่งเป็นคำภาษาสันสกฤต หมายถึง การกระทำที่มีเจตนา แปรรวมกันว่า กรรมที่ไม่ ส่งผลแก่ผู้กระทำการอีกต่อไป หรือหมายความว่า การเลิกแล้วต่อกัน การไม่เอาโทษกัน การ เลิกจองเวรกัน

๕. หน้าที่ความรับผิดชอบ

แพทย์เวร หมายถึง แพทย์ผู้รับผิดชอบด้านการรักษาพระสงฆ์ สามเณรอาพาธช่วงนอกเวลา ราชการ

แพทย์เจ้าของไข้ หมายถึง แพทย์ผู้รับผิดชอบด้านการรักษาผู้ป่วยเฉพาะราย

พยาบาลวิชาชีพ หมายถึง พยาบาลวิชาชีพที่ได้รับมอบหมายให้เป็นหัวหน้าเวร/หัวหน้าทีมในการ ให้บริการพยาบาลสงฆ์อาพาธ

พนักงานช่วยเหลือคนไข้ หมายถึง พนักงานช่วยเหลือคนไข้ที่เป็นสมาชิกทีม ที่ช่วยเหลือพยาบาลใน การทำกิจกรรมการพยาบาลแก่สงฆ์อาพาธ

โรงพยาบาลหนองคาย	ฉบับที่ A	หน้า ๔/๖
ระเบียบปฏิบัติเลขที่ NK-HP-PW-๐๐๓	วันที่บังคับใช้	๒๓ พ.ค. ๒๕๖๗
เรื่อง แนวปฏิบัติภายใต้หลักพระธรรมวินัย เรื่อง การขอขมาและการขออโหสิกรรม		

๖. แนวทางปฏิบัติ

๑. การเตรียมพระสงฆ์อาพาธ ในการทำพิธีขอขมา/ อโหสิกรรม พระสงฆ์อาพาธต้องอยู่ในภาวะพร้อมที่จะทำพิธี

๑.๑ กรณีที่พระสงฆ์อาพาธรู้สึกตัวดี ต้องได้รับความยินยอมจากท่านก่อน

๑.๒ กรณีที่เป็นการขอขมา/อโหสิกรรมศพ เจ้าหน้าที่สามารถทำพิธีได้เลย

๑.๓ กรณีพระสงฆ์อาพาธจำหน่วยกลับวัด ควรพาทีมขอขมา ผู้นำกล่าวอาจเป็นหัวหน้าหอผู้ป่วย หรือพยาบาลวิชาชีพ อาจใช้รูปเทียนแพหรือไม่ใช้ก็ได้

๒. การเตรียมอุปกรณ์

๒.๑ รูปเทียนแพ ๑ ชุด

๒.๒ พวงมาลัย ๑ พวง

๒.๓ พานทอง ๑ ใบ

๒.๔ กรณีขอขมาพระมรณภาพ สถานที่จัดเป็นสัดส่วนและสงบ ถ้าหากเป็นห้องรวมที่มีพระอาพาธอื่นรวมอยู่ด้วยควรกันม่าน เพื่อความเป็นส่วนตัว (หากมีญาติอยู่เชิญญาติร่วมขอขมาด้วย)

การขอขมาเมื่อจำหน่วยพระสงฆ์อาพาธ

“กราบนมัสการเจ้าคะ/ครับ พยาบาลและเจ้าหน้าที่ที่เคยให้การพยาบาลพระคุณเจ้า มาขอขมาและขออโหสิกรรมต่อท่านเจ้าคะ/ครับ บาปกรรมอันใดที่พวกข้าพเจ้าได้ล่วงเกินพระคุณเจ้าแล้วทั้งกายกรรม วาจากรรม มโนกรรม ทั้งตั้งใจและไม่ตั้งใจ ทั้งต่อหน้าและลับหลังขอให้ท่านอโหสิกรรมให้แก่พวกข้าพเจ้าด้วยนะเจ้าคะ/ ครับ กราบนมัสการเจ้าคะ/ครับ”

๓. ขั้นตอนการทำพิธี

๓.๑ จัดวางพวงมาลัยและรูปเทียนแพบนพานทอง

๓.๒ ลูก/ หลาน หรือญาติใกล้ชิดพระสงฆ์อาพาธเป็นผู้ถือพานรูปเทียนแพ

๓.๓ ถือพานยืนหันหน้าไปทางทิศพระ เจ้าหน้าที่นำสวดมนต์ โดยเริ่มด้วยคำบูชาพระรัตนตรัย

๓.๓.๑ กล่าวคำบูชาพระรัตนตรัย

อะระหังสัมมา สัมพุทโธกะคะวา พุทธังกะคะวันตัง อะภิวาเทมิ (กราบ)

สวากขาโตกะคะวาตะธัมโม ธัมมังนะมัสสามิ (กราบ)

สุปะฏิปันโนกะคะวาโตสวากะสังโฆ สังฆัง นะมามิ (กราบ)

โรงพยาบาลหนองคาย	ฉบับที่ A	หน้า ๕/๖
ระเบียบปฏิบัติเลขที่ NK-HP-PW-๐๐๓	วันที่บังคับใช้	๒๓ พ.ค. ๒๕๖๗
เรื่อง แนวปฏิบัติภายใต้หลักพระธรรมวินัย เรื่อง การขอขมาและการขออโหสิกรรม		

๓.๓.๒ ตั้งนะโม ๓ จบ

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมา สัมพุทฺธัสสะ

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมา สัมพุทฺธัสสะ

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมา สัมพุทฺธัสสะ

๓.๓.๓ กล่าวคำขอขมาและอโหสิกรรม

"กายกัมมัง วจีกัมมัง มโนกัมมัง โยโทโส" บาปกรรมอันใด ที่ข้าพเจ้า.....(กล่าวชื่อของตนและความสัมพันธ์ที่มีต่อพระสงฆ์อาพาธ) ได้ประมาทพลาดพลั้งทำผิดและได้ล่วงเกินแล้วต่อท่าน ทั้งกายกรรม วจกรรม มโนกรรม ทั้งตั้งใจและไม่ได้ตั้งใจ ทั้งต่อหน้าและลับหลัง ข้าพเจ้าได้สำนึกแล้วในกรรมนั้น ขอให้ท่านอโหสิกรรมให้กับข้าพเจ้าด้วยเถิด ในทางกลับกัน หากว่าท่านได้ล่วงเกินข้าพเจ้าแล้ว ทั้งกายกรรม วจกรรม มโนกรรม ทั้งตั้งใจและไม่ได้ตั้งใจ ทั้งต่อหน้าและลับหลัง ข้าพเจ้าขอโทษและอโหสิกรรมให้แต่ท่าน

๓.๔ เมื่อกล่าวคำขอขมาและอโหสิกรรมจบแล้ว ญาติวางธูปเทียนแพที่มีมือของพระสงฆ์อาพาธ

และกราบพระสงฆ์อาพาธแบบแบมือ ๓ ครั้ง โดยพร้อมเพรียงกัน เป็นอันเสร็จพิธี

๗. เครื่องชี้วัดคุณภาพ

เจ้าหน้าที่ปฏิบัติตามแนวทางการขอขมาและขออโหสิกรรมพระสงฆ์อาพาธในหอผู้ป่วย ≥ ๘๕ %

๘. เอกสารอ้างอิง

ชมรมกัลยาณธรรม. (๒๕๖๒) วิธีการขออโหสิกรรม. ระบบออนไลน์

<http://www.kanlayanatom.com>

เปลื้อง ณ นคร. (๒๕๖๒). พจนานุกรม ไทย-ไทย. ระบบออนไลน์

<https://dictionary.sanook.com/search/dict-th-th-pleang>

บ้านธัมมะ. (๒๕๖๒). การขอขมาโทษ. ระบบออนไลน์

<http://www.dhammadhome.com/front/webboard/show.phptid=๓๔๑๔>

พระมหาไพโรวัลย์ วรณณ. (๒๕๖๒). การขอขมา หมายถึงอะไร?. ระบบออนไลน์.

<http://dhamma.serich.on.us>

โรงพยาบาลสงฆ์. (๒๖๖๒). องค์ความรู้การดูแลสุขภาพพระสงฆ์ภายใต้หลักพระธรรมวินัย. พิมพ์ครั้งที่

๑. กรุงเทพฯ: อาร์ต ควอลิไฟท์ จำกัด.

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต) (๒๕๖๒) พจนานุกรมพุทธศาสน์ ฉบับประมวลศัพท์

พระพรหมคุณาภรณ์. <http://www.madchima.org/forum/index.php?topic=๗๐๘๒.๐>

โรงพยาบาลหนองคาย	ฉบับที่ A	หน้า ๖/๖
ระเบียบปฏิบัติเลขที่ NK-PR-PW-๐๐๓	วันที่บังคับใช้	๒๓ พ.ค. ๒๕๖๗
เรื่อง แนวปฏิบัติภายใต้หลักพระธรรมวินัย เรื่อง การขอขมาและการขออโหสิกรรม		

มัทธโน. (๒๕๖๒). อโหสิกรรม คืออะไร? ทำอย่างไร?. ระบบออนไลน์.

<http://www.truelookpanya.com/knowledge/content/๖๕๐๖๖/-dhart>

ภาคผนวก

แบบนิเทศแนวทางปฏิบัติภายใต้หลักพระธรรมวินัย เรื่อง การขอขมาและขอโอโหสิกรรม

วัตถุประสงค์

เพื่อให้เจ้าหน้าที่ได้ปฏิบัติได้ถูกต้องและเป็นไปในแนวทางเดียวกัน

เกณฑ์การประเมิน

บุคลากรทางการพยาบาลปฏิบัติได้ถูกต้อง $\geq 85\%$

วิธีประเมิน

☐ สัมภาษณ์

☐ สังเกต

☐ ตรวจสอบ

ลำดับ	กิจกรรม	ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ	วิธีประเมิน
๑	การเตรียมพระสงฆ์อาพาธและญาติ ต้องได้รับความยินยอมจากพระสงฆ์อาพาธ และญาติ กรณีที่เป็นการขอขมาและขอโอโหสิกรรมศพ เจ้าหน้าที่และญาติสามารถทำพิธีได้เลย			
๒	การเตรียมอุปกรณ์ พวงมาลัย ดอกไม้ พานรูปเทียนแพ			
๓	การเตรียมสถานที่ เป็นสัดส่วนและมีพื้นที่เพียงพอสำหรับญาตินั่งทำพิธี			
๔	ขั้นตอนการทำพิธี ๔.๑ จัดวางพวงมาลัยและรูปเทียนแพบนพานทอง ๔.๒ กรณีมีลูก/หลานหรือญาติใกล้ชิดพระสงฆ์อาพาธ ให้เป็นผู้ถือพานรูปเทียนแพ ๔.๓ ถือพานโดยหันหน้าไปทางศีรษะ เจ้าหน้าที่นำสวดมนต์โดยเริ่มด้วยคำบูชาพระรัตนตรัย และตั้งนะโม ๓ จบ จากนั้นกล่าวคำขอขมาและขอโอโหสิกรรมโดยพยาบาลเป็นผู้นำกล่าว ๔.๔ เมื่อกล่าวคำขอขมาและขอโอโหสิกรรมจบแล้ว ญาติวางรูปเทียนแพที่มีมือของพระสงฆ์อาพาธและกราบแบบแบบมือ ๓ ครั้ง โดยพร้อมเพรียงกัน			

ข้อเสนอแนะ

.....

ลงชื่อผู้รับการนิเทศ

(.....)

ลงชื่อผู้บันทึก

(.....)

วันที่เดือน พ.ศ.....